

Recomandările studenților privind noul cadru legislativ din sfera învățământului superior. Perspectiva ANOSR – raport sintetizat

I. Asigurarea calității în învățământul superior

1. Crearea unui sistem de asigurare a calității centrat pe procesul de dobândire a rezultatelor învățării, în care studenții trebuie să fie parteneri cu drepturi depline în fiecare etapă a procesului de asigurare a calității.
2. Definirea clară a etapelor procesului de asigurare a calității: evaluarea internă (efectuată de către instituția de învățământ superior vizată), evaluarea externă (concretizată printr-o vizită a echipei de evaluare desemnată de către agenția de asigurare a calității la instituția vizată și redactarea unui raport ce conține recomandări în vederea îmbunătățirii educației) și monitorizarea nivelului de implementare a recomandărilor formulate.
3. Îndeplinirea standardelor de calitate minime și de referință ar trebui să reprezinte un element important în acordarea finanțării publice, inclusiv în distribuirea locurilor bugetate și în dreptul de funcționare a universităților.
4. Diversificarea și profesionalizarea corpului de experți evaluatori ai calității învățământului superior, în speță prin sporirea rigurozității în selecția acestora, dar și prin condiționarea apartenenței la Registrul Național al Evaluatorilor pe baza formării și experienței dobândite în acest domeniu. În acest sens, este oportună cooptarea în rândul echipelor de vizită în vederea evaluării externe a calității, și a persoanelor cu experiență în acest domeniu, care nu sunt neapărat cadre didactice. Această experiență trebuie să reiasă din implicarea în procesele administrative sau de asigurarea calității la nivelul instituțiilor de învățământ superior, din apartenența anterioară la corpul de experți evaluatori ca studenți și respectiv experiență acumulată în cadrul structurilor la nivel național cu atribuții în sfera educației.

II. Internaționalizarea sistemului de învățământ superior din România. Integrarea studenților români de pretutindeni

1. Crearea unui program național de sprijin pentru universitățile care au vocația de a excela în clasamentele internaționale prin obiectivele de educație și cercetare din spațiul internațional al învățământului superior asumate și îndeplinite, pentru a progresa în clasamentele internaționale în care sunt deja prezente.
2. Crearea unui cadru la nivelul universităților, care să asigure accesul candidaților internaționali, prin operaționalizarea serviciilor administrative online pentru aceștia.

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

facebook.com/anosr.ro

office@anosr.ro

www.anosr.ro

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223

3. Introducerea unor forme de sprijin, inclusiv financiare, pentru studenții înmatriculați în instituțiile de învățământ superior din România care beneficiază de mobilități internaționale temporare.
4. Asigurarea unui cadru care să confere drepturi egale pentru studenții autohtoni, internaționali și români de pretutindeni.

III. Învățământ centrat pe student. Digitalizare

III.1. Învățământ centrat pe student

1. Definirea clară a conceptului de învățământ centrat pe student/ elev.
2. Crearea unui cadru legislativ care să permită o arhitectură curriculară flexibilă, care să răspundă nevoilor studenților, prin implicarea activă a acestora în trasarea parcursului lor educațional, și elaborarea unor planuri de învățământ în acord cu realitățile sociale și economice actuale.
3. Posibilitatea studenților de a beneficia de alegerea unor cursuri opționale/ facultative, din oferta programelor de studii ale altor facultăți, din aceeași universitate sau din cadrul altor universități.

III.2. Digitalizarea învățământului superior

1. Debirocratizarea prin digitalizarea proceselor administrative din cadrul instituțiilor de învățământ superior.
2. Asigurarea accesului gratuit la resurse de învățare, inclusiv prin implementarea unor platforme și instrumente de învățare online, care să faciliteze procesul didactic și să fie cât mai accesibile și ușor de utilizat.
3. Operaționalizarea unor platforme online, de tipul Registrului Matricol Unic, ce facilitează monitorizarea parcursului educațional al studenților, și permite accesul la date prin care să se creeze o imagine de ansamblu asupra sistemului de învățământ superior, ca măsură de combatere și prevenire a abandonului universitar și dezvoltarea unor strategii pe termen mediu și lung care să reflecte evoluția permanentă a acestuia.

IV. Etică și integritate academică

1. Promovarea, definirea și explicitarea abaterilor de la etica profesională/ academică, la nivel național. Reglementările universitare în domeniul eticii academice, date prin Codurile de etică și deontologie profesională universitară, trebuie să adopte integral Codul național de referință, existând posibilitatea suplimentării acestuia în funcție de specificul fiecărei instituții de învățământ superior în parte.
2. Prezența studenților în proporție de 25% în Comisiile de etică universitare.
3. Introducerea cursurilor de etică diferențiate, astfel:
 - a. Cursuri obligatorii de etică academică pentru ciclul de studii universitare de licență;
 - b. Cursuri obligatorii de etică a cercetării pentru ciclul de studii universitare de masterat și doctorat.

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

facebook.com/anosr.ro

office@anosr.ro

www.anosr.ro

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223

4. Utilizarea obligatorie a unor programe *software* de detectare a similitudinilor de text, de care să beneficieze în mod gratuit toți studenții și instruirea personalului în vederea analizării și interpretării rezultatelor date de către aceste programe.

5. Existența unor organisme la nivel național independente, profesioniste, depolitizate și eficiente care să analizeze abaterile de la normele de etică.

6. Monitorizarea periodică a Comisiilor de etică ale universităților, de către structurile naționale cu atribuții în acest domeniu.

V. Dimensiunea socială a educației. Echitate și acces la educație

1. Adoptarea unui program de interes național de tipul „Primul student din familie” propus de ANOSR, destinat tinerilor care provin din familii în care nu au existat, în ultimele două generații, absolvenți de studii superioare, în vederea consilierii acestora pentru alegerea adecvată a unei cariere și susținerii financiare pentru a le asigura accesul la mediul universitar.

2. O viziune incluzivă și facilitarea accesului la educație tuturor categoriilor defavorizate sau marginalizate, indiferent de localitatea de proveniență, prin sprijinirea universităților în a oferi un climat propice în acest sens (oferirea de locuri bugetate special destinate studenților proveniți din aceste categorii, sprijin financiar suplimentar – burse, cazare gratuită în campusurile universitare și consiliere diferențiată, adecvată fiecărei categorii în parte).

3. Oferirea unor servicii de asistență medicală gratuită pentru studenți și dezvoltarea unităților medicale universitare, astfel încât acestea să își poată desfășura activitatea în concordanță cu nevoile reale ale studenților.

4. Corelarea cuantumului burselor cu realitățile contextului socio-economic, și acordarea acestora pe parcursul întregului an calendaristic (12 luni), indiferent de tipul acestora (sociale, de merit sau performanță ș.a.). Universitățile vor stabili cuantumul burselor, respectând un prag minim reglementat la nivel național de către organismele competente în domeniul finanțării învățământului superior.

5. Menținerea gratuității transportului intern feroviar, și subvenționarea transportului public local pe tot parcursul anului calendaristic, pentru toți studenții, indiferent de forma de învățământ, în instituțiile de învățământ acreditate, în vederea consolidării dimensiunii sociale și îmbunătățirii vieții studenților.

6. Păstrarea taberelor pentru studenți și elevi, acestea fiind o modalitate de recompensare și de stimulare a performanței studenților și elevilor din România, dar și de diminuare a inechităților de ordin social.

7. Asigurarea accesului studenților la cultură, prin oferirea de tarife accesibile și acordarea unei reduceri de cel puțin 75% pentru accesul la activitățile derulate de toate instituțiile publice de cultură (muzee, dar și cele organizatoare de spectacole: operă, teatru, filarmonică, cinematograf etc.), în vederea integrării lor participative în societate.

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

facebook.com/anosr.ro

office@anosr.ro

www.anosr.ro

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223

VI. Tranziția dintre preuniversitar și universitar

1. Implementarea de mecanisme de consiliere și orientare timpurie, fiind recomandat ca acestea să se facă treptat, la fiecare schimbare de traseu educațional al elevului, prin metode adaptate vârstei, începând cel târziu cu ciclul gimnazial.
2. Consilierea părinților, de către persoane specializate în domeniu, astfel încât ei să fie conștienți de abilitățile și aptitudinilor copiilor lor și să se axeze pe acestea în îndrumarea lor.
3. Revizuirea raportului angajat al CCOC-număr de studenți de la „cel puțin 1 consilier de carieră/ psiholog/ 2.000 de studenți înmatriculați” la „cel puțin 1 consilier de carieră/ psiholog/ 1000 de studenți înmatriculați” cu specificarea obligatorie ca aceștia să aibă studii în domeniul psihologiei, științelor educației sau domenii conexe.
4. Crearea unei linii de finanțare de la bugetul de stat specială pentru CCOC, în vederea creșterii calității și diversificării facilităților oferite.

VII. Formarea cadrelor didactice în sistemul de învățământ românesc

1. Formare inițială și continuă obligatorie pentru cadrele didactice universitare, care să permită trasee flexibile, adaptabile tuturor contextelor din învățământul superior din România.
2. Formarea inițială a cadrelor didactice care vor să profeseze în învățământul preuniversitar, să se facă printr-un program de masterat didactic.
3. Finanțarea DPPD pentru nivelul I să se facă după criterii de performanță.
4. Masteratul didactic să fie subvenționat de statul român, indiferent dacă studentul a urmat sau va mai urma un alt program de studii de masterat.
5. Îmbunătățirea sistemului de management al performanței, prin oferirea de burse speciale („burse didactice”) care să stimuleze și să atragă studenții spre un astfel de program de studii.
6. Remunerarea orelor de practică pentru profesorii mentori care se ocupă de practica studenților.
7. Crearea unor sisteme alternative de inducție și formare accelerată pentru profesioniștii performanți în domeniu, cu o experiență pe piața muncii de minimum 10 ani, prin implementarea unui program de formare postuniversitară, de scurtă durată (program de 3 luni), urmat de o perioadă de tutorat (cu stabilirea unui număr minim de ore de practică), sau chiar existența posibilității de a fi evaluate și echivalate competențele factuale.
8. Absolvenții de masterat didactic din domeniile considerate prioritare vor beneficia de deduceri de taxe, locuință de serviciu (dacă se angajează în mediul rural) și alte facilități, care să fie obligatoriu implementate de autoritățile competente.

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

 facebook.com/anosr.ro
 office@anosr.ro
 www.anosr.ro

 Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223

VIII. Calificări și rezultatele procesului de învățământ. Corelarea învățământului superior cu piața muncii

1. Structurarea învățământului universitar din România în funcție de *Clasificarea Internațională Standard a Educației (ISCED)* în vigoare și de cadrul european al calificărilor.
2. Construirea curriculei de la toate ciclurile de studii universitare în acord cu procesul de dobândire a rezultatelor scontate ale învățării și corelarea acestora cu nivelul calificării.
3. Creșterea ponderii și a numărului minim de ore de practică, în funcție de specificul și necesitățile fiecărui domeniu de studii în parte.
4. Implicarea activă a studenților, absolvenților și angajatorilor în procesul de actualizare a planurilor de învățământ.

IX. Finanțarea învățământului superior

1. În momentul actual, singura variantă viabilă de funcționare pentru sistemul educațional românesc, este să rămână finanțat de la bugetul de stat, atât din motive economice cât și sociale. Statul român trebuie să asigure un context stabil și predictibil, iar finanțarea universităților trebuie să fie la un nivel corespunzător, care să acopere nevoile sistemului.
2. Alocarea a minimum 6% din Produsul Intern Brut pentru educație.
3. Finanțarea multianuală a universităților.
4. Creșterea ponderii finanțării suplimentare în totalul finanțării instituționale și diversificarea criteriilor de calcul a acesteia. Suma alocată acestui fond trebuie să acopere cheltuielile necesare universităților pentru a desfășura un învățământ centrat pe student, la cel mai înalt nivel calitativ.
5. Diversificarea metodelor de finanțare a universităților, asigurate de statul român, prin contribuția din fonduri de la autoritățile publice locale.
6. Menționarea explicită în legislație a tipurilor de taxe pe care le pot percepe universitățile și interzicerea modificării cuantumului acestora pe perioada unui ciclu de studii.

X. Management universitar

1. Consolidarea statutului studenților ca parteneri cu drepturi egale ai comunității academice, prin:
 - a. Acordarea unei ponderi de 25% pentru studenți în procesul de alegere a rectorului din totalul electoratului, indiferent de modalitatea de alegere;
 - b. Existența a 25% reprezentanți ai studenților în Consiliul de Administrație al universității;
 - c. Existența a 25% până la 33% studenți în Senatul universitar și Consiliile facultăților, din totalul membrilor acestor structuri;
 - d. Asigurarea dreptului studenților de a fi reprezentați în toate structurile administrative și decizionale cu impact direct asupra activităților care îi vizează.

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

facebook.com/anosr.ro

office@anosr.ro

www.anosr.ro

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223

2. Dreptul studenților de a vota și de a fi votați, fără niciun fel de condiționare.
3. Introducerea incompatibilității între funcția de rector și orice funcție de demnitate publică sau, după caz, funcțiile de conducere din partidele politice.
4. Stabilirea incompatibilității între orice funcție de conducere la nivel de universitate, facultate și departament, și condamnările definitive, indiferent de natura lor, ale persoanelor vizate, în toate cazurile de abateri de la prevederile legislației penale în vigoare, date de către o instanță judecătorească abilitată în acest sens. Obținerea unei condamnări definitive în perioada exercitării mandatului trebuie să atragă după sine încetarea imediată a contractului de management universitar.
5. Limitarea posibilității ocupării funcțiilor de rector și decan la maximum 8 ani, indiferent de perioada în care au avut loc mandatele și de întreruperile acestora.
6. Un membru al Consiliului de Administrație să nu fie în același timp membru al Senatului universitar.
7. Sporirea autonomiei Senatului universitar în luarea deciziilor care vizează activitatea managerială a rectorului, prin conferirea posibilității de a sancționa progresiv, până la demitere, abaterile de la contractul de management universitar.

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

facebook.com/anosr.ro

office@anosr.ro

www.anosr.ro

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223